

אוקטובר 2008 בעכו

דו"ח מצב ראשוני

"דו קיום זו סיסמא, אחרי הכול עכו היא עיר כמו רעננה, כפר סבא וחיפה, שצריך לשמר את הזהות היהודית. אני לא חושב שיש מחלוקת, עכו היא בירת הגליל, אלפי שנים של היסטוריה יהודית. אנחנו כאן לשמר את הזהות היהודית ולחזק את הרוח ולעמוד למבחן הלאומי בכבוד."

ראש ישיבת ההסדר בעכו, הרב יוסי שטרן

(תצלומים במסמך זה: "ערב 48", "פאנט", "זאיינט", "עכונט")

נערך ע"י עלא חליחל, ועד הפעילים למען עכו
קבוצה של נציגי עמותות, מוסדות, פעילים פוליטיים ואנשי חברה.

לפרטים ותיאומים:

0506939516

סאמי הוארי

050539133

מואנס ח'ורי

0525128116

איאד ברגותי

0528993793

רים חזאן

אוקטובר 2008 בעכו

כרונולוגיה

7 באוקטובר

ח"כ עבאס זכור, תושב עכו, שולח מכתב לשר לביטחון פנים, אבי דיכטר, שבו דרש מהמשטרה להציב ניידות במוקדי חיכוך בין יהודים וערבים והזהיר מפני אסון במהלך יום כיפור. דרישתו לא נענתה.

8 באוקטובר, לקראת חצות

תאופיק א-ג'מל, ערבי תושב עכו, 48, מגיע ברכבו לבקר אצל בני משפחה שגרים בשיכון המזרח, שתיכננה לחגוג בשבוע הבא חתונה. הוא התכוון להוביל את בתו שעזרה למשפחה בהכנת עוגות. א-ג'מל נסע לאט ובשקט בלי רדיו עם רמקולים. לנסיעתו התלוו בנו בן ה-18, וחברו של הבן, צעיר בן 20. הם הותקפו באבנים ע"י צעירים יהודים. המשטרה לא הצליחה להגן עליהם.

"החיים שלי, של בני ושל החבר שלו היו רחוקים מרחק של שעה ממוות." - העיד א-ג'מל. 15 איש היו נצורים בבית משפחת שעבאן. שמועה נפוצה בעיר העתיקה שאחד מהם נהרג והייתה קריאה לאנשים לצאת ולעזור להם להיחלץ משם. במקביל, ניהלה המשטרה משא ומתן לחילוץ בני המשפחה הערבית שהיתה נצורה בדירתה בניסיון למנוע עימות נוסף בין הערבים המתגודדים במקום לתושבי השכונה היהודים.

בתום המגעים חולצו בני המשפחה. בזמן חזרת הצעירים הערביים לעיר העתיקה נגרמו נזקים ע"י הצעירים לרכבים וחנויות שברחוב בן עמי בעיר.

9 באוקטובר

בצאת יום כיפור, יזמו המונים יהודיים מהומות באזור תחנת הרכבת במזרח העיר ובשיכון הצפוני. מספרם הוערך בקרוב ל-1500 איש. ניצב שמעון קורן, סיפר על שני מוקדי מהומות-האחד בין צומת שטראוס לצומת מד"א בשכונה המזרחית בעיר, שם התגודדו מאות יהודים שביקשו לפגוע בערבים והשני- בשכונת וולפסון, צפונית לתחנת האוטובוס בעכו. נעצרו למעלה מעשרה אנשים.

מאות יהודים צרו על בית משפחת אבו עתבה ברחוב אחד העם 21 ורגמו אותו באבנים, זרעו הרס תוך כדי הקריאות "מוות לערבים". כמה מבני המשפחה נפצעו.

ראש הממשלה אהוד אולמרט ושרת החוץ ציפי ליבני דורשים הרגעת המצב, אך עד היום לא נשמע שום גינוי ישראלי רשמי לאלימות הפורעים היהודים שלקחו את החוק לידיים.

באותו לילה מתקיימת ישיבה בין מפכ"ל המשטרה, רב-ניצב דודי כהן, עם ראשי הציבור היהודי והערבי בעכו. בתום הפגישה אמר המפכ"ל כי "חשוב שתצא קריאה של כולם

לרגיעה מוחלטת. על כולם לעשות חשבון נפש ולהרגיע את הרוחות. חייבים להגיע למצב שהשקט ישורר בעיר והחיים ישובו למסלולם התקין". קריאות הרגעה יצאו מיד ממנהיגי הציבור הערבי אך לא ממנהיגי הציבור היהודי. לעכו הובאו 500 שוטרים, ולדברי המפכ"ל ייתכן שיוקצו שוטרים נוספים.

10 באוקטובר

במהומות בצאת החג נפצעו לפחות שמונה, 500 שוטרים הוצבו בעיר, תוך חשש שהאירועים יימשכו בסוף השבוע. למרות הצהרות המשטרה על כוננות למנוע המשך ההתפרעויות בשכונות מזרח העיר, בפועל לא נהדפו הפורעים והמשיכו בהתנכלויותיהם לערבים שגרים באזור.

המשטרה פינתה התקהלות של יהודים סמוך לבית ספר "אשכול". המפגינים במקום השליכו אבנים לעבר כמה כלי רכב ובתים של ערבים. במהלך המהומות נעצרו עשרה תושבים. בית משפט השלום בעכו האריך בשלושה ימים את מעצרם של שניים מהם.

ההמון היהודי תקף את בית משפחת חמאד ליד מכללת הגליל המערבי, ובית משפחת ברגותי ברחוב היוצרים 3, ועוד בית של משפחה ערבית ברחוב אחד העם. שני בתים נוספים של משפחות ערביות נשרפו באותו לילה ברחוב הרב לופז ורח' רמח"ל.

ראש עיריית עכו, שמעון לנקרי, מודיע על ביטול הפסטיבל עכו. לדבריו, "לנוכח תחושת הכעס והעלבון של התושבים, יהיה חוסר טעם לקיים את הפסטיבל". זאת למרות קריאתו לילה קודם להמוני עם ישראל להגיע לעכו לפסטיבל! ביטול הפסטיבל בא אחרי קריאות לבטלו ע"י הפורעים היהודים בעיר כעונש כלכלי נגד ערביי העיר.

התפרעויות ברחובות יהודיים בעכו: רחוב אלקלעי, בן שושן ואחד העם. המשטרה עוצרת שלושה צעירים יהודים. המהומות נמשכות: עצים ופחי אשפה הוצתו ברחבי העיר. הודעת טקסט מופצת בין תושבי עכו היהודים קוראת להחרמת בעלי המלאכה והסוחרים הערבים. לקראת חצות שלושה יהודים נעצרו כשניסו לפגוע בבית של משפחה ערבית. העימותים האלימים מתחדשים בשכונה המזרחית בעיר. 12 מפגינים נעצרו.

11 באוקטובר

נציגים מערביי עכו מגנים את הנסיעה ביום כיפור; הנהג מתנצל. יהודי העיר, ראש העיר והרב של העיר מסרבים לקבל את הגינוי. הפרעות ממשיכות. לנקרי דורש עוד מעצרים. עצומה מופצת באינטרנט ועליה חתומים יוצרים ואנשי רוח שקוראת לקיומו של הפסטיבל במועדו.

לקראת הערב המון יהודי שורף בית של משפחה ערבית. המשטרה מתעמתת עם הפורעים היהודים.

12 באוקטובר

מספר נשים וילדים ערביים מהמשפחות שפוננו מבתיהם בעיר, מנסים לחזור לבתיהם ללקיחת חפצים ובגדים, אך הם נכשלים. המשפחות מוחות באותו יום מול העירייה.

לנקרי מתחרט על סירוב החרטה של הנהג מיום כיפור ומצהיר שהוא "משמח!"

בארבעת ימי העימותים, נעצרו 54 בני אדם, מחציתם יהודים ומחציתם ערבים. רוב העצורים היהודים משוחררים והארכת מעצר לעצורים הערביים. שר התרבות מתנגד לדחיית פסטיבל עכו בגלל המהומות.

בראיון ל-ynet, אומר מפקד המחוז הצפוני במשטרה, ניצב שמעון קורן, כי הגורם הדומיננטי שמפר כעת את הסדר בעכו הם היהודים: "אנו יודעים בדיוק במי מדובר ונניח עליהם את היד". הוא הבהיר שגם כאשר ירגע השטח, ימשכו המעצרים: "יש בידינו ראיות ונגיש כתבי אישום".

בתגובה לאירועים האלימים מבטיח ראש ישיבת "רוח צפונית", הרב יוסי שטרן, להקים בהקדם קמפוס לישיבת ההסדר בעיר: "עכו היא המבחן הלאומי במאבק על דמותה של ארץ ישראל" - הוא מצהיר.

כמחצית מהתלמידים בבתי הספר בעכו הגיעו היום ללימודים. באיחור רב הרבנים הראשיים קראו לתושבי עכו להפסיק את המהומות. הווארך מעצרו של יהודי החשוד בהצתת רכוש של ערבים.

אוקטובר 2008 בעכו

עדויות: התקפות יהודים קיצוניים על ערבים

התנכלויות היהודים בערבים בעיר עכו לא התחילו ערב יום כיפור. כבר ב-2002, ערב הקמת ישיבת ההסדר ומעבר מתנחלים לעיר, החל גל התקיפות והטרור וההפחדה. להלן פרטים על כמה מקרים שתועדו, מיני רבים:

2002:

שריפת רכבה של עו"ד מדיחה רמאל המתגוררת ברחוב אלקלעי, בעקבות פיגוע בנתניה.

2005:

שריפת 3 בתים של משפחות ערביות ברחוב אלקלעי 12: משפחות רמאל, שעבאן וח'לאילה.

סוף 2007:

תקיפת סובחי מורסי, ערבי המתגורר באותה שכונה, ושריפת רכבו.

8 באפריל 2008:

קיצונים יהודיים שורפים את ביתה של משפחת רמאל שוב. בקבוקי תבערה נזרקו אל תוך הבית בשעות הלילה הקטנות בעוד בני המשפחה ישנים. בנס לא היו נפגעים.

23 באפריל 2008:

חילול מסגד "אל-מנשייה" ע"י ארבעה צעירים יהודים המתגוררים בשכונה. בחקירתם הם הודו עוד בניסיון לשרוף בית של משפחה ערבית לפני כמה חודשים.

החל מ 2002 ועד היום הקריאות "מוות לערבים" מרוססות על הקירות בשכונה ובתוך המעלית באופן עקבי.

משפחת רמאל

ביום רביעי שעבר הוצאה רונזא רמאל ומשפחתה מביתה ברחוב אלקלעי בעכו, תחת הגנה משטרתית, עקב חשש לחייהם. עד עכשיו הם נודדים מבית לבית ואין ביכולתם לחזור לביתם. בראיונות עיתונאיים שנתפרסמו בערבית, תקפה רמאל את אוזלת ידה של המשטרה בפני הקיצוניים היהודיים שמשליטים משטר של פחד וכוחנות ותוקפים את המשפחות הערביות בשכונה. היא ציינה שהיא וילדיה חיים בתנאים קשים ביותר, בנידודים מבית לבית, מבלי הדברים הבסיסיים שכל משפחה צריכה.

הבת, ולא, הפצירה בכל המוסדות והאחראים שיתערבו במהרה לפתור את מצוקת המשפחה והחזרתה לביתה. המשפחה מתגוררת בימים אלה בדירת שני חדרים בוולפסון שבה מתגוררים 10 נפשות.

ביום ראשון (12 באוקטובר) פנתה ולא למשטרה כדי לעזור לה בחזרה לביתה כדי להצטייד בבגדים ודברים אחרים שהמשפחה זקוקה להם. המשטרה סירבה ללוות אותה בתואנה: "אנו לא נהגי מוניות עבורכם". אך לאחר התעקשות המשפחה, המשטרה נאותה להיענות לבקשה ושתי נידות ליוו את המונית שבה נסעו בני המשפחה. בכניסה לרחוב אלקלעי נפגשו בהפגנה אלימה של יהודים שקראו "מוות לערבים". המשטרה נסוגה מיד וביקשה מהמשפחה לחזור.

רונזא רמאל אומרת שלהתנכלויות תכלית אחת: "לגרש אותנו מהשכונה שלנו, ודחיפת הערבים לעזיבת עכו. אך אנו נישאר בעכו שבה נולדנו, למרות מעשי האלימות נגדנו"- הבהירה רמאל.

משפחת סעדי

הנא וג'לאל סעדי מתגוררים בבית שכתובתו רח' גדיש יוסף 9/3 בשכונה המזרחית של עכו. לזוג שלוש בנות משותפות בנות 7, 6 ו-3.5, וכן להנא שני בנים מנישואים קודמים: תאמר זידאן (24) ועומרי זידאן (20). ביום 9 באוקטובר שהו בני הזוג, שני הבנים וזלזת הבנות בדירתם, כשהתאסף המון יהודי תוסס מחוץ לביתם.

ההמון פרץ את שער הבית, שברו את הגינה ואת תריס הסלון וחלון הזכוכית של המרפסת. פניות המשפחה למשטרה טלפונית לא נענו כליל והמשטרה לא הגיעה לסיוע וחילוץ. לאחר יציאת ההמון ברחו הנא למשטרה ברגל וביקשה סיוע, תחילה משוטר שהיה בדרך שענה

"שתלמדו לקח", ולאחר מכן בהגיעה לתחנת המשטרה, כשביקשו ממנה לחזור לביתה ללא ליווי משטרת, בתואנה שישלחו יס"מ בהקדם!
הנא חזרה לביתה ברגל, על אף הסכנות האורבות בדרך. היא המתינה שעות ארוכות עד להגעת יחידת השיטור.

למחרת, התקהל ההמון היהודי בשנית, סמוך לשעה 21:00 והחלו מיידים אבנים על הבית, בליווי גידופים, קללות ואמירות גזעניות, תוך גרימת נזקים אדירים לבית וזריעת פחד ואימה בלבם של בני הבית, לא כל שכן, בלבן של הקטינות. לאחר כעשרים דקות הגיעה יחידת יס"מ וביקשה מבני הבית להתפנות לצורך חילוץם. בני הבית חולצו ברכב משטרת כשבמהלך הנסיעה יידה ההמון המתפרע אבנים על הרכב.

הרכב הגיע לתחנה והודיע לכלל בני המשפחה הבוגרים כי הם עצורים, תוך העברת הבנות הקטינות לקרובי משפחה. למחרת, ב-11 לאוקטובר, בשעה 14:00 שיחררה המשטרה את הנא אולם המשיכה במעצרם של ג'לאל, תאמר ועומרי.

שלושתם, בנוסף לעוד 5 עצורים נוספים, הובאו להארכת מעצר, כשבית משפט השלום בקריות הורה על שחרור כלל העצורים היהודים מחד, והאריך את מעצרם של השלושה, מאידך.

משפחת ח'לאילה

משפחת ח'לאילה הוצאה מביתה ברחוב אלקלעי ע"י המשטרה, ב-10 לאוקטובר, לאחר שביתם הותקף ע"י פורעים יהודים. אם המשפחה וארבעת ילדיה נודדים בעיר ללא קורת גג יציבה. ב-12 באוקטובר היא פנתה לעיריית עכו בבקשת מציאת פתרון למצוקה שלה.
ח'לאילה אמרה בריאיון עיתונאי: "המצב שלנו חמור ביותר. הילדים אינם הולכים לבית הספר, אין בגדים, לא הולכים לעבודה. אנחנו פנינו לעירייה לעזרה, שזה מחובתה, בדרישה למקום מגורים זמני. גם ביקשנו שילוו אותנו לשכונה שלנו כדי להביא מצרכים ובגדים."
ב-12 באוקטובר ניסתה המשפחה לחזור לביתה להבאת דבריה, אך הם הותקפו וגורשו ע"י המתפרעים היהודים.

משפחת שעבאן

הבית של משפחת שעבאן ברחוב אלקלעי 3 נפרץ ע"י הקיצונים היהודיים, הושחת ונשרף כליל. המשטרה לא הגנה על הבית בשעת מעשה, אך הסתפקה בהוצאת בני המשפחה ממנו.

משפחת מורסי

ב-11 באוקטובר תקפו הפורעים היהודים את ביתו של סובחי מורסי בשכונת "מנשייה" במזרח העיר. "הם הרסו והשחיתו הכול; זה רק מראה על השנאה הטמונה בתוכם שנים ארוכות"- העיד מורסי בריאיון עיתונאי. לאחר התקיפה נשרף ביתו של מורסי כליל.

משפחת ברגותי

הבית של משפחת ברגותי במזרח העיר ברחוב היוצרים, הותקף יותר מפעם אחת במשך המהומות, ניזוק והוצת.

אוקטובר 2008 בעכו

ייהוד עכו

לאירועים האחרונים בעכו ביום כיפור 2008, יש הקשר רחב שיש לשים לב אליו: המתקפה הנרחבת של הימין הלאומני בערים המעורבות

כדאי לקרוא את הקריאות הגזעניות לחרם על בתי-עסק ערביים בעכו יחד עם הקריאות להתנחל בלוד (כבר ב 2002), שחלקן כבר הפכו בינתיים למציאות, ולראות את הזיקה ביניהן לבין פעולת המתנחלים ביפו. "גרעיני התיישבות" התמקמו בלוד, רמלה, עכו ויפו ובאזורים שיש בהם "סכנה דמוגרפית" בעידוד מועצות מקומיות, כשהם מבטיחים לעשות עבודה חברתית.

כיום ישנם בעכו קרוב ל- 200 תלמידי ישיבה, בנוסף לקרוב 1000 מתנחלים.

"גרעין אומץ"

את "גרעין אומץ" בעכו- גרעין תורני קהילתי- ייסדה חבורת מתנחלים בוגרי ישיבות הסדר מחברון, קדומים ודרום הר חברון. אחד ממייסדי הגרעין היה ישי רובין, שנולד וגדל באלון מורה הסמוכה לשכם. רובין וחברו דוד כהן כבר היו בדרך להתנחלות חדשה על אחת הגבעות סמוך למעלה חבר (דרום הר חברון), אבל בסופו של דבר הגיעו שניהם לעכו. בשנת 1997, התיישבה בעכו קבוצת משפחות צעירות במגמה לחזק את ייהוד העיר. בין הפרויקטים המרכזיים שלה: פרויקט "שילובים – סטודנטים מתנדבים בקהילה"- מפעל ייחודי לעידוד ההתיישבות היהודית בעיר.

יותר ויותר מתנחלים צעירים עוברים להתיישב בערים מעורבות כחלק מגרעין דתי-לאומי שמתמקד בעשייה חברתית. חלקם רואים בכך אידיאל חשוב בזכות עצמו; אחרים רואים בכך

אמצעי להעלאת קרנה של ההתיישבות ביש"ע. הגרעין מובל ע"י הרב נחשון כהן, בוגר ישיבת שבי חברון שבבית רומנו (חברון). בראיון לעיתון "הארץ" הוא אמר: "אין כלל ספק, שהחשיבות של ההתיישבות ביש"ע זהה לזו של ההתיישבות במשגב עם או בקרית שמונה". קרן מורשת, שקמה לפני כחמש שנים, הגדילה מאוד את נפח הפעילות של הציבור הדתי-הלאומי בכלל ונוער המתנחלים בפרט בערים ובעיירות פיתוח, וגם העניקה לפעילות הזאת גוון יותר תורני.

ביפו פועל האיחוד הלאומי; כנס מיוחד הוקדש באפריל 2008 להתיישבות ברמלה ביוזמת הגרעין התורני "עמיחי" ותנועת "קוממיות", שקמה לאחר ההתנתקות. ממש כמו בשטחים הכבושים, אפשר להיתקל כאן ברטוריקה המתעמתת עם מוסדות המדינה ושלטון החוק-ובצידה תמיכה מוסדית וסובסידיה ממשלתית. בחלק מהמקומות מדובר בשליחות חברתית של נוער המתנחלים, שבא ליהד מחדש את החברה הישראלית ולחזק את האיבה לערבים. אלה משתלבים לעתים ב"מבצעים" שמבטיחים לאפשר למשפחות דתיות-לאומיות לשפר את איכות חייהן בהתנחלות בתוך ישראל, בערים המעורבות, בתמיכתה הכלכלית של המדינה.

מהתבטאויותיו של ראש ישיבת ההסדר בעכו, הרב יוסי שטרן:

"עכו זה מבחן לאומי, עכו של היום זה ארץ ישראל של עוד 10 שנים. מה שקורה היום בעכו זה מה שיקרה בארץ ישראל. אנחנו החזית שנותנים כבוד למדינה וצריך בכל דרך לחזק ולעמוד למבחן הלאומי בכבוד."

"דו קיום זו סיסמא, אחרי הכול עכו היא עיר כמו רעננה, כפר סבא וחיפה, שצריך לשמר את הזהות היהודית. אני לא חושב שיש מחלוקת, עכו היא בירת הגליל, אלפי שנים של היסטוריה יהודית. אנחנו כאן לשמר את הזהות היהודית ולחזק את הרוח ולעמוד למבחן הלאומי בכבוד."

"היו כאן המון בתים למכירה והמצב היה או שערבים קונים או בחורי ישיבה שאנחנו הבאנו וב"ה נכנסו לכאן בזמן האחרון עוד 30 משפחות מהגרעין התורני. היום אנו בונים כאן קריה של ישיבה גדולה ושכונה של אנשי קבע." (אתר ערוץ 7)

הישיבה הוקמה על אדמת בית כנסת ישן בשכונת קריית וולפסון. הישיבה הוקמה שם במטרה מוצהרת לעצור מעבר ערבים לשכונה, ולתרום לייחוד העיר. כך דירות הישיבה, בה מתגוררים התלמידים, ממוקמות בבניינים ובבלוקים, בהם כל, או רוב מוחלט של דיירי הבניין-ערבי.

חרם כלכלי

הודעת טקסט הופצה בין תושביה היהודים של העיר קוראת להחרמת בעלי המלאכה והסוחרים הערבים. קבוצה מיהודי עכו התארגנה בקריאה לחרם על הסוחרים, בעלי המלאכה ובעלי העסקים הערבים בעכו, בתגובה לאירועי יום כיפור בעיר.

אתר אינטרנט נפתח במיוחד לקדם את עניין החרם הכלכלי: www.akkotxt.co.il.

בהפגנות שנערכו בעיר הופצו כרוזים, שבהם נכתב "יהודי לא קונה מערבי". אישיות תורנית בכירה בעיר אישרה לערוך את החרם. חרמות מסוג זה התארגנו באופן ספונטני גם בעקבות אירועי אוקטובר 2000 ובמשך תקופה ארוכה של קרוב לשנה מיעטו יהודים לערוך קניות ואף לבקר בעיר העתיקה בעכו. ניסיון דומה היה גם בעקבות האירועים האלימים במוצאי שמחת תורה לפני שנתיים, אולם אז לא צלח החרם.

כבר עתה, ספגו העסקים הערביים בעכו מכה קשה. העירייה ביטלה את פסטיבל עכו לתיאטרון אחר-מקור הכנסה לא קטן עבור בעלי העסקים בעיר העתיקה.

תוכניות ושלבי יהוד הערים המעורבות מתאפיינים בארבעה שלבים חופפים:

- א. הצרת חייהם של התושבים הערביים, אפלייתם בשירותים ודחיפתם אל השוליים במטרה להכריח אותם לנטוש את השכונות הישנות.
- ב. מחיקת כל סממן לזהות הערבית של העיר, כולל הריסת מבנים היסטוריים, זיוף היסטורי ומחיקת כל השמות הערביים למקומות ולרחובות.
- ג. רכישת מבנים ונכסים דרך חברות ממשלתיות, במסגרת חוקים המותאמים לתוכניות שמקשים על העברה בירושה ומקלים על השתלטות על נכסי ואקף. הכול נעשה בליווי מימון עשיר ואינסופי מבעלי הון יהודיים מחו"ל.
- ד. הפיכת חלק מהשכונות הישנות לשכונות אומנים, גלריות ופרוייקטים תיירותיים-כמובן ללא שיתוף הערבים.

בין עכו לגדת הירדן

מאת עקיבא אלדר

שוב השמאל יפשפש בספרי התקציב של הרשויות המקומיות וידבר על תחושת הקיפוח, שמתסיסה את הרוחות בעכו. ושוב הימין ישלף נתונים על מעורבותם של "ערביי ישראל" בפיגועי טרור ויזהיר מפני הרגשות הלאומניים שממרידים אותם. אלה יתבעו לשפוך כספים על הלהבות בעכו, קודם שהאש תתפשט ל"ערים מעורבות" נוספות. אלה יקראו לטפל במסיתים מעכו ביד חזקה יותר, למען יראו וייראו ביפו. כמו תמיד, שני המחנות עושים לעצמם חיים קלים מדי.

לא צריך להיות פרופסור לסוציולוגיה, כדי להבין שההפליה הכרונית של אזרחי ישראל הערבים בכל הנוגע לשירותים, תשתיות, חינוך ותעסוקה, אינה תורמת לקירוב לבבות בינם לבין הרוב היהודי. אבל האינתיפאדה הראשונה, שפרצה בשטחים בסוף 1987, חשפה את מגבלותיה של שיטת "המקל והגזר". ישראל למדה בדרך הקשה, כי השיפור הניכר ברמת החיים, לעומת המצב ששרר שם בתקופת השלטון הירדני, והירידה הדרמטית בתמותת תינוקות, לא הפכו את הפלשתינאים לחובבי ציון.

העלייה הניכרת בתמיכה בחמאס במזרח ירושלים מעידה על השפעתם המוגבלת, אם בכלל, של חופש התנועה ויתרונות אחרים, כמו קצבאות ביטוח לאומי, שתושבי מזרח העיר נהנים מהם. חיסול שיטתי של מנהיגי חמאס בגדה וברושלים, מעצרים המוניים של פעיליו וסגירת מוסדות צדקה של הארגון, הגבירו את כוח המשיכה שלו, בעיקר בקרב הדור הצעיר. המקרה הירושלמי מלמד, עם זאת, שסיפוח שטחים ושליטה פורמלית על אוכלוסייה, כולל "יד חזקה" - גדר הפרדה, מעצרים מינהליים והגבלות הגירה - אינם מתכונן לביטחון, שלא לדבר על דו-קיום (104 עצורים בחשד למעורבות בטרור עד סוף ספטמבר, לעומת 37 בכל שנת 2007). קריאות הקרב של אפי איתם וחבריו בימין הקיצוני לעבר ערביי ישראל, בעקבות המהומות בעכו, לא ירגיעו את הרוחות בעיר ורק יהפכו את מחרחרי המדון לגיבורי היום. גם זעקות השבר של השמאל על קיפוח המיעוט הערבי לא ימנעו את ההתפרצות הבאה. חלוקה צודקת יותר של המשאבים הלאומיים לא תזיק אמנם ליחסים בין רוב למיעוט. גישה הוגנת יותר לתוכניות מתאר ביישובים הערביים יכולה להפחית מעט את הניכור בין הדור הצעיר, הסובל העיקרי ממצוקת הקרקעות לבנייה, לבין הממסד הישראלי. אבל שום כסף שבעולם לא יהפוך ציבור ערבי/פלשתיני, יהיה מוסלמי, נוצרי או חילוני, לחלק אורגני של מדינה, שמגדירה עצמה, על פי הלאומיות של הרוב, "מדינה יהודית".

הדרתם של אזרחי ישראל הערבים מתעודת הזהות של המדינה ומסמליה הלאומיים, והפיכתם ל"בעיה דמוגרפית", דוחקות אותם לחפש את הזהות שלהם במחוזות אחרים. טשטוש של הקו הירוק, הסיפוח הזוחל וזיקתם הלאומית, בנוסף לקירבה החברתית והמשפחתית לפלשתינאים שחיים מעבר לאותו קו גבול, הפכו את כל השטחים שבין חוף הים של עכו לגדות נהר הירדן למדינה מעורבת. מבחינתם של אזרחי ישראל הערבים, ארץ ישראל/פלשתינאית השלמה היתה זה כבר לישות דו-לאומית וחצי-דמוקרטית. סקר שנערך בשנת 1976 מצא, כי 45% מערביי ישראל כללו מרכיב פלשתיני בהגדרתם העצמית. לעומת זאת, בשנים 1985-1999 הגיע השיעור לשני שלישים מהנשאלים בקירוב. רבים מתנערים מהתווית "ערבים ישראלים" ודורשים להיקרא פלשתינאים.

רצח רבין, האכזבה מהסכם אוסלו והאינתיפאדה השנייה החרפו את המתח הזה. הם הגבירו את ההזדהות של ערביי ישראל עם תושבי השטחים וחיזקו הלכי רוח לאומניים, בעיקר בקרב הדור הצעיר. חברי ועדת אור לחקירת אירועי אוקטובר 2000 הדגישו, כי אין פירושו של דבר, שהמגזר הערבי בכללותו תומך בכל שיטות המאבק של הפלשתינאים, וכי רובו המכריע דוגל בעקביות בתהליך השלום. אולם בעת ובעונה אחת הוא מזדהה לחלוטין עם השאיפה להקמת מדינה פלשתינית ורואה את המדיניות הישראלית כמכשול העיקרי בפני הגשמתה.

הדו"ח החשוב והזנוח של ועדת אור ציטט את האמרה הכואבת של חבר הכנסת ממפ"ם, עבד אל-עזיז אל-זועבי, "מדינתי במצב מלחמה עם בני עמי". כל עוד המדינה שלהם נמצאת

במצב מלחמה עם בני העם שלהם די ברמץ אחד ביום כיפור כדי להבעיר את האש. שום מענק או מעצר לא יכבו אותה. ("הארץ", 13 באוקטובר 2008)

כל שונא ערבים הוא טרומפלדור

מאת עלא חליחל

כל אלימות או ברוטאליות היא מגונה, אך אנחנו בשלב שבו כבר מעדיפים להיות מגונים מאשר לראות את חיינו נהרסים כי היהודים לא מצליחים להתגבר על שנאת הערבים שלהם

היהודים במדינת ישראל מהווים 81% מהאוכלוסייה; הם שולטים ישירות או באמצעות ממשלת העם היהודי על 93% מהקרקעות; שולטים בצבא, במשטרה, בשב"כ, בשב"ס, במוסד, באמ"ן, בממשלה, במשרדי הממשלה, בתחבורה, במזון, במים, במשאבים (ולאחרונה בכמה ממדינות האיזור); הם שקובעים את החוקים במדינה, מה מותר ומה אסור, מנכסים לעצמם את כל מושכות הכוח והשלטון; הם אדוני המקום, דה-פקטו ודה-יורה. אבל בכל פעם שכמה ערבים מפוצצים כמה שמשות וכלי רכב, מיד מאמץ היהודי הכל יכול שוב את מנטליות הקורבן האולטימטיבי, חוזר להיסטוריה (המכאיבה) שלו, ודולה את מושג הקורבנות התורן. הפעם זה היה "פוגרום", לפניו שלט במקצת "ליל הבדולח", ואחריו אולי יבוא "טיהור". כנראה שבעימות המקומי הבא בין ערבים ליהודים, אנחנו הערבים נמצא את עצמנו מנהלי "מחנות ריכוז" בגליל. בכמה גיחוך אפשר להלעיט אנשים (שהם ששים שילעיטו אותם) - זאת השאלה.

כניסתו של ערבי בליל הכיפור לשכונה מעורבת (עם רוב יהודי) במכוניתו גררה מהומות אלימות שגלשו אל מעבר ל"קטטות השנתיות הסטנדרטיות" בעכו. כולם חכמים עכשיו: שומעים על עכו, הכותרות זועקות, הראש היהודי דן בסופרמרקט ובתור לרופא במה שצריך לעשות עם הישמעאלים האלה, ורק תושבי עכו הערבים יכולים לספר לכם על הבתים הערביים שהותקפו בשנים האחרונות; על כלי הרכב שהוצתו; למנות את מספר ההתקפות שהיו על ערבים, ולספר על האחוז המצחיק מהתקציב העירוני המופנה לעיר העתיקה וגם על מבצעי החיסול והמכירה שמתקיימים לנכסים ולמבנים ערביים בתוכה. ליהודי שימשיך להתעניין בעכו מרגע זה, נציע להציץ במכרזים בעמודים האחרונים בעיתונים. הוא יביט וימצא מציאה של בית "אותנטי" על הים במחיר מבצע. יפו קודם, עכשיו עכו. תחי הציונות המתחדשת על חופי הים התיכון הנוצץ והריק מערבים. בתוך עלבוננו וכאבנו ישבנו כאן, אך זה לא עניין אף אחד עד שיהודים הותקפו (לכמה שעות, בפעם בודדת, כתגובה על ידיעות של רצח שאירע. אין זו הצדקה לוונדליזם שליווה את ההתקוממות הזו, אך הכוונה היא לדייק). בעיני רבים זאת הייתה ההתחלה שלא קדם לה כלום ומכאן צריך להמשיך בדם ובאש. לרגע הפך אביגדור ליברמן, נביא הטרנספור וההעברות הכספיות הנחקרות, למושיע הלאומי: רק הוא ידע לטפל בהם, רק הוא מבין אותם. באווירת הפאשיזם והשנאה ששטפה את המקום אני לא יודע אם זו מחמאה או קללה שיהודי "מבין" ערבים.

האווירה השוררת פה מזכירה את הזעם שהתפרץ פתאום בארץ אחרי פרוץ האינתיפאדה השנייה: הם צועקים "מוות ליהודים!" זה היה בסדר ש"מוות לערבים" הפך להמנון הלא רשמי של מדינת ישראל הדמוקרטית, אבל הערבוסים מעיזים להשיב מלחמה? כל אלימות או ברוטאליות היא מגונה גם כתגובה, אך אנחנו בשלב שבו כבר מעדיפים להיות מגונים (בעיני המיינסטרים וכלי התקשורת שלו) מאשר לראות את חיינו נהרסים אל מול

עינינו, כי היהודים יוצאי מדינות ערב ויוצאי התנחלויות לא מצליחים להתגבר על שנאת הערבים שלהם. שילכו לטיפול.

"אל יתפלא איש אם יהודים בכל מקום בארץ ישראל יאחזו בנשק כדי להתגונן מפני ערבים בשעה שמשטרת ישראל יושבת בחיבוק ידיים" - גער-נהם ח"כ אריה אלדד, והדמוקרטיה היחידה במזרח התיכון לא רעשה. היה צריך לקרוא את ההצהרה הזו טוב מאוד: כמעט אין בית יהודי בישראל שאין בו נשק (צה"ל, משטרת, "ביטחוני" או סתם מתוך הרגל); במדינה שבה כל אזרח חייל, והשאר מומחי "בטחון" פורשי המערכת, לא יחכו לאלדד שיקרא לחימוש הרוב הדומיננטי ההגמוני במדינה. וטיפש הוא לא; הוא רק רצה להזכיר ליהודים שיש להם כלי נשק בבית, ושלא יחששו להשתמש בו. השעה יפה וכולם מפמפמים בלעז ובתשוקה בוערת: הערבים עושים בנו פוגרום - קדימה לקרב!

מסעי ההרס שערבים זורעים בעימותים עם יהודים, מקורם בזרות ובניכור שיצרו מנגוני המדינה; הזעם שנוצר צריך להיות מתועל לפרוגרמה פוליטית וחברתית, לתוכנית עבודה ומטרות, לאסטרטגיה חסרת פניות אל מול השלטון והרוב היהודי.

במקום זאת, כמה מאיתנו מכלים את זעמם על כלי רכב וחנויות של מי שאנחנו תופסים אותם כמייצגים המיידיים של השלטון המדכא והמפלה. זה אמנם מוציא קיטור, אך זה גם יכול להוציא אוויר מכל המאבקים הצודקים שלמענם אנו כותבים, מפגינים ומתארגנים. זה נחפז, זה יהיר, זה לא צודק כלפי הניזוקים, והכי חשוב - לא נבון.

מדאיג מאוד שהפתרון המיושם היחיד לבעיות בערים המעורבות (בניגוד לתוכניות החומש המתפוררות במגירות) הוא הבאת תלמידי ישיבות ויוצאי-התנחלויות לחזק את השכונות היהודיות. בריונות אידיאולוגית טהורה, מחשבה פאשיסטית-כוחנית שמטרתה לזרוע טרור ובהלה כדי לנקות את השכונות הערביות מהטומאה הערבית. כל זולל ערבושים הוא גיבור, כל שונא ערבים הוא טרומפלדור.

מפחיד להיות בעכו בימים אלה, ומפחיד יותר שכולם חזרו לשגרה במדינה, בזמן שמסע ההרס היהודי ממשיך במלוא עוצמתו. כשבמהלך השבת נשרפו ארבעה בתים ערביים ועד לשעות הקטנות של הלילה הייתה נצורה בביתה משפחה ערבית, מתפללת לנס. אבל נסים אינם קורים בארץ הקודש (להוציא את רצח רבין בעיני מאות אלפי משיחיים). היא ממשיכה לדמם את שנאת אדוניה.

(עיתונאי וסופר, תושב עכו; "וויינט", 12 באוקטובר 2008)